

ПРОТОКОЛ

III

на заседанието на Художествения съвет, състоял се на 10.VI.1952 г. в присъствието на др. др. К. Зидаров, Филипов, Масалигин, Сърчаджиев, Мирски, ^{Баниш} Филиев, х. Христов, П. Атанасов, Р. Делчева и П. Атанасов, след присъствието им на генералната репетиция на пиесата "Семейство" от А. Попов.

Др. Зидаров предложи да се изкажат членовете на Художествения съвет за постановката.

Др. П. Атанасов: Пиесата е много дълга и някои неща в нея тежат. Декорите не са много удачни. Действащите лица влизат и излизат в кулисите - без да има врата. Пиесата може да се съкрати и има какво да се съкрати. Важното е, че представлението е споено, ансамбълът е сполучен и слабостите са преодоленни.

Др. Масалигин: Намирам, че е необходимо още работа с актьорите. Декора не е много подходящ, особено лошо са нарисувани храстите. Волга не е сполучлива. ^{на репетицията} ~~На това място~~ ^{и т.н.} ~~Угя~~ не е толкова широчка, а ^{малко} ~~Тук~~ прилича на море. Изпълнението на някои образи е добро. Самата пиеса не е много благодарна. Желязков играе великолепно. Майките не ме задоволяват, играят. Марта Попова остава много далечна. Крме толкова своите чувства, че нищо не виждаме. Няма външни средства. Между двете майки няма голяма разлика. Володя - Асен Миланов не може да се отърве от Влас, Раданов е вътрешно по-верен. В последната и втората картина Раданов е по-добре, но като момче - не. Полицейските сцени са добре направени. Евгениев не трябва да прави всяка дума от репликите си важна. Учителя-Саев също ми хареса. Ударението на латинската поговорка трябва да се оправи.

През лятото предстои на режисьора да смисли пиесата, да поработи с майките, Лениновците, да се изтъгне важното от неважното в пиесата.

Н. Икономов. Пиесата е много дълга и от това представлението ще пострада. Баниш е направил постижение с постановката, но има и в композицията слабости. Първите две сцени не ми харесват. Не се раждат непосредственост, има нагласеност. Борбата става туширано, няма младостта. Всичко изглежда наредено да стане - трябва да бъде по-спонтанно, по-естествено, да се постигне верна атмосфера. Спората идва без да се запалят, а само защото трябва да има спор.

За Ленин - определено смятам, че Асен Миланов не прави това, което е Ленин. Той маниернички, прави фокуси, прилича много на Влас. Раданов е по-сполучлив. Но и в него не чувстваваме, че това е прелюдията на един велик човек. Увлечаме се в дребни неща, а няма това,

което трябва да се даде.

Полицейската картина с делата трябва да се заостри повече. Безсилието на полицията, за това, че ^{и няма да се} ~~кръжките~~ ^{на} ~~не~~ ^{нарастват} да прозвучи още по-силно.

Декоративното не ме задоволява. В градната има прецененост. Излизанията през кулисите би трябвало да се избегнат, щом като има врати.

Общо в постановката с изключение на сцената в затвора, липсва темп. Сцени те вървят трудно, на места настъпва отегчение. Трябва да се съживи представлението.

От майките намирам, че Олга Кирчева предава по-добре образа, макар и да не е още добре улетняла. Тя се мъчи с паузи, вътрешно съсредоточване да влезе в ролята, но в нея виждам качества и тя ще направи сполучливо ~~хубави~~ ролята.

За първи път виждам Марта Попова турена в рамки, за нейния темперамент това е много.

От учителите Саев ми хареса, но има ^{не е} още да ~~прави~~. В комфортите има малко менота, ^{малко} ~~на~~ ^{на} ~~ръце~~. Той би трябвало да бъде по-тежък. Олга на Мила Павлова малко не ми хареса. В нея звучи нещо от "Дачници" - кара: ^и ~~терното~~, което се повтаря във всички нейни роли. Тези потичвания, да ~~не~~ ги прави, за да не се повтаря.

В цялата постановка трябва да се влее кръв, за да се оживи. Има места за съкращения.

Др. Филипов. В постановката виждам замисъл ~~кххххххххх~~ и я приемам. Образите не са подведени по грешен път. Външното оформление страда още. Трябва в цялата постановка да се получи това, което се е получило в последна картина. За преминаването през кулисите забележката е много правилна. Много от техническите грешки са причина за разтягане на спектакъла. Последната картина е узряла и е най-емоционална. ~~Ленин~~ ~~и~~ ~~Мила~~ ~~Павлова~~ ~~и~~ ~~Л. Желязков~~ ~~и~~ ~~Л. Саев~~ извънредно много ми харесват.

В останалите картини трябва да се направи следното:

1. Да се отбележи по-важното и да се акцентира.
2. При картината на острова, мисълта на участващите в нея да бъде доведена до зрителя.
3. Дурново не ме задоволява - играе, а не защитава ~~ххххх~~ съдбата и позициите на Дурново. Във втора картина трябва да се повиши панорамата. Мила Павлова се повтаря - представя ^{мисълта} образа. От Ленин приемам повече Раданов, макар в него да има прибраност на образа. Би трябвало да го разнообрази, да се премахне монотонността и еднообразието. Повтарянето, което виждаме у Асен Миланов, публиката може би няма да забележи.

Майките и двете не удовлетворяват, но приемам повече Олга Кирчева, ^{макар да очаквах много повече от нея.} В последна картина свързва с мърта Попова. Действително това за нея е успех. При плача прави някаква подготовка на устата, което трябва да избегне. При мизансцените някои от актьорите се закриват. Студентките от ДГУ говорят много по-естествено от братята и сестрите на Ульянов. ^{Спектакълът в ези} 10 репетиции ще улегне технически, ще узрее и ще бъде добър.

Др. Далиев. Представлението трябва да бъде направено за по-малко часове. Смятам, че до ^{Премиерата} представлението режисьора ще има възможност да обърне внимание на забележките направени от Художествения съвет, да стегне спектакъла, който ще узрее и ще стане хубав.

Нещо за играта. Искреността на действащите лица не достига до нас, не я чувствуваме. Трябва да живеят по-естествено. В някои артисти наистина се забелязваше повторение от други роли. Мила Павлова напомня повече образа от "Дачници". Това важи и за Асен Миланов, макар, че тук се освобождава от много излишни движения. Миланов е по-голям от Раданов, ~~хихих~~ у когото не е получено още това, което трябва да даде. Марта Попова прави много, за да постави ролята извън своите възможности, но у Олга Кирчева образа е по-зрял. Кашкадамови и двете са добри. Трудът на Бениеш на е отишъл напразно. В спектакъла не се чувствува атмосферата на това изключително семейство. Усилията на режисьора трябва да бъдат насочени натам. Трябва да се видят отношенията между родителите и децата. Дурново трябва да оправдае поведението на жандармите, което им внушава. ^{Той и хората като него} Защо те чувствуват, че ~~ти~~ ще бъдат срина?

Р. Денчева. Песата е много мъчна. - хроника, която е развита от действащите лица. Образите са изяснени, правилно насочени. ~~Екстремните~~ Има разнопъсаност в пиесата във външните физически действия и вътре в нея. Напр. говорят за Альона и после изведнаж за ябълките. Мъчно е дадена спойката, няма незабелязано преливане. Няма още спойка и между изпълнителите, всеки образ играе сам за себе си. Диалога не протича ~~ккккк~~ споено. В пиесата няма ритъм може би от липсата на спойка. Има излишни паузи, които затягат действието и които могат да се преодолеят.

Майките не ме задоволяват. От О.Кирчева очаквах повече. В тях има слабост, като че ли да напомнят това голяма историческо лице. Репликите достаъчно говорят за това, за това е необходимо по-просто, по-естествено, по-непринудено да се предаде майката на Ленин. У О.Кирчева се забелязва преднамерено показване на някои моменти. При ~~Попова~~ ^{Попова} образа е постижение за нея и др. Бениеш, понеже тя много мъчно се отървава от постоянното в нея, достаъчно

но задълбочаване се е получило и не бих препоръчала да се иска от нея някакви външни приспособления. По-малко да си служи с главата, с която ^и ~~изразява~~ ^{изразява} някакви състояния. О. Кирчева да стане по-естествена. Ленин у Миланов има линия хубаво насочена, но има много външни ефекти у него, много маниерност. Раданов има хубава маска, но е много еднообразен, монотонен. Трябва да начупи образа и вътрешно, и външно. От сестрите нито една, нито другата тежат като членове на семейството. В учителят Саев е постигнал много. Любен Желязков е много добър. Сцената на Волга няма център, няма кулминационна точка. Приказва се за всичко многозначително и не се отделя това, което повече тежи. Всичко става равно. Петър Стойчев е добър. Последната картина е най-хубава.

В затвора защо осветлението е такова? После този пенвар мисли че е необходим. Като че ли сестрата на Ленин се намира в пансион, а не в затвор. Милосърдната сестра съвсем неподходящо е облечена цялата в бяло. При тази тежка затворническа атмосфера, тя остава много светло пестно.

Смятам, че представлението ще стане и ще стане възмуващо, но трябва още да се стегне и да се постигне спойка на образите.

Др. Мирски. Представлението е зряло, сериозно, задълбочено разработено. Образите са ясно и правилно разработени. Външното оформлени е зряло. Мога да се дадат следните съвети на режисьора.

1. Да се отдели важното от маловажното. Това трябва да се постигне, понеже самата пиеса не е написана добре. В нея авторът е искал да вмести всичко от живота на Ленин в младежките му години.

2. Развитие на самия сюжет, на постройката на действието още може да се оформи.

3. Да се изяснят отношенията между героите.

4. Да се избегне това чувство и показване на членовете на семейството на Ленин, че са исторически лица.

От майките приемам повече Олга Кирчева, макар да играе прецизно. Ленин - Раданов не прави нищо. В него не виждам никакъв образ. Асен Миланов е по-прецизен, но е фалшив. Иванка Тимирова е маниерна. Учителите ми харесаха. Мила и Иван Стефанов се повтарят. Саев, Л. Желязков, Петър Стойчев, П. Петров имат правилно разрешение на образите. Шумовите ^{ефекти} са много силни и пречат за следене на диалога.

Трябва да се съкрати смело и доста от пиесата, за да стане в часа. Тогава тя ще има много повече въздействие, особено в първа и втора картина. Антрактите също трябва да се съкратят, понеже се следва трудно пиесата при тези разтеглени антракти.

Др. х. Христов. Пиесата е верно политически насочена. Образите, създадени от актьорите показват, че режисьора има верни изходни позиции. За мене Раданов е по-добър. Цялата пиеса не е споено, в нея не е отделено важното от неважното. Грешка е у актьорите, че искат да покажат, че действително са членове на едно необичайно семейство.

Др. Каракашев. При външното оформление има излишно разводняване хората се губят в него. Осветлението на места е много лошо. В пиесата трябва да има технически съвращения. Приемната може да отпадне - всичко може да стане в кабинета. С приемната не се печели нищо, само ще се спечели 15 минути от падането й. Първа картина много може да се поправи с осветлението. Фронтът на речта е извънредно висок и безобразно направен. Художника иска да даде мътна Волга, а трябва по-напред да се види ~~хихих~~ че има река, а после да се види каква е водата. Съпоставката на пластичен с плосък не струва. Това бядо печно, което се получава от покривката пречи да се виждат действащите лица. Костюма на майката отначало е много официален, като че ли ще отива на прием. Шала на Кашкедамова блести много. Картината на острова не е театрално разрешена. Цялата група от действащи лица е изтласкана на заден план. И Тама, както е направена не дава верна представа. Групата трябва да се изтегли напред. Дейсама надделява, а тези, които носят действието остават назад.

Др. Бениш. Вележките, които се направиха от членовете на художествения съвет са правилни и нещата, които могат да се изправят, ще се изправят. Ако не се е получило споеност, ще трябва да се пореботи още при репетициите, понеже действително работата беше сложена върху това. Не намирам, че хората играят отделно един от друг. Благодаря на другарите за ценните забележки. Това са първи стъпки за мен и грешките са на лице, но смятам, че работата с актьорите ми указа грамадна помощ и поука. Съгласен съм, че и двете мажки, и Лениновците не покриват образа. За това е имало значение и лошите качества на актьорите, и на не големите ми качества, може би, като режисьор. За артиста е важна линията, а за това се изисква огромна работа с него. При нас не се получи класически свършен образ на Ленин, но ние поставихме основата, за да се търси образа на Ленин и в друго време. Сне таязла е приккккк поставен на съд пред публиката и вярвам, че тя ще прецени неговото значение. Верно че липсва линейност в мизансцена, още не е стоплено представлението, но репетициите бяха малко и предстои още работа с нея. Не съм съгласен за забележката, която се направи за Мила Павлова, че се повтаря. Човек разполага уж винаги със своите човешки качества. Дали живее верно, това е важно. В пиесата тя не почива нито един момент.

Може би е моя слабост, получаването на такава широта в декора, продукувана от желанието да се концентрира всички неща. Репетиции за

Мила Павлова

осветлението не е много, затова и резултатът е тътъв. Дежоративно оформлението на др. Жарьонов смятам за ^{високо} ~~високо~~ постижение и мисля, че той правилно се е сляк с идеята, като я разкрива верно. - преждава хладните домощения на дзоринска Русия и шротата, топлината ѝ у семейството на Ленин. При оформлението е използвано всичко старо, което можеше да се използва.

др. Зидаров. Постановянето на пиесата "Семейство" е държавен изпит за др. Бениеш. Слабости е можем да констатираме, за да се изправят - пиесата излиза на септември. С много от назианите тук слабости съм съгласен. Най-важната е, че не е отделено значивото от по-малко значивото. Няма фугаси. Към основната идея в пиесата как расте революцията у народа Бениеш има правилен възглед, но трябва да се помисли как да се помогне по-силно да стъгне това до зрителя. Пиесата ще узрее и ще има успех. Съкращение трябва непременно да има - да се махне приемната, за да се пече ли време. Трябва да се намали свиденето на пианото, също и песента при Болга. За да се чува разговора, ^{трябва} ~~кажи~~ да се дръпнат напред участъващите в тази картина.

Др. Янчев - Трябва да се свържат думите на Ленин, с това, което казват хората от народа. иза

Др. Зидаров - изяснена при Радаков е по-добър. финала на 9 картина да се поправи. В последната картина актьорите играят много добре - почувствуваха ролята си. Съобщенията трябва да се казват още по-добре, защото те са фугасите в това действие. От майките Олга Карчева е по-добра. Карта Попова се е прибрала, изразните ѝ средства са бедни и не стигат до публиката. Не би ли било по-добре тази нейна дреха да бъде без къдри, понеже не поддържа на фигурата ѝ. Завележката на др. Карамашев за костюма ѝ е много правилна. Чувствува се разликата в костюмите с Дуриното. Халата трябва непременно да се махне. Изключено е руската царска полиция да допусне това в затвора. Има надежда, че О. Карчева ще направи образа по-добър. Учителите и двамата са добре. Асп. Темелков е зрящ, не горк, не е страстен защитник на самодържавието, но самата обстановка помага, за да бъде убедителен неговия образ. Л. Велизков е най-голямо постижение в образа. Добре играят Л. Саев, П. Стойчев. ^{най-добрият} ~~посигнал~~ Димитров е красив, убедителен. Конфортът трябва да придаде още малко тежина и важност на образа. Радаков е по-добре, дава по-гъст, ^{но} по-неакцентуван е неговия образ. Ас. Миланов не бива да взема Ленин от филма, където той е възрастен. В него трябва да видим един млад Ленин.

За сега не препоръчвам ни какви поправки, но след като гледа и КНИ да има една конференция с артистите, тогава да се поправят и ще имаме един навременен спектакъл.

Зидаров